

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Muzem

X. évfolyam, 149 (2711) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 2

Moszkva és Leningrád felé gyorsan nyomulnak előre a német páncélosok 100 ezer foglyot, 400 páncélkocsit és 200 löveget ejtettek a németek

A régi Galícia területén üldözzük a visszavonuló oroszokat Szabaddá tették a Vereckei Hágót hős honvédeink

Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. honvédezerkar főnöke közli: Földi csapataink, légtörőink támogatása mellett, a szövetséges hadakkal együtt működésben, hadműveleteiket tervszerűen folytatják.

Budapestről jelenti a MTI: (A m. kir. honvéd haditudósítók század közlése): A múlt hét utolsó napjaiban egyre sűrűbben fordultak elő a minősíthetetlen határsértések, amelyeket szovjetrepülőgépek követtek el Magyarországgal szemben. Betetőztek ezeket azok a lövöldözések, amelyekre a szovjet-magyar határon álló szovjetcsapatok ragadtatták magukat. Természetes, hogy Magyarország nem tűrhette tovább ezeket a sorozatos kihívásokat és a m. kir. honvédség nyomban hozzálátott a kihívások megtorlásához és a határvidék békéjének helyreállításához.

Június 28-án, szombaton reggel, egy magyar honvédjárőr meglepetésszerűen rajtaütött a Vereckei hágón álló szovjettaktanyán és feltűzte arra a magyar lobogót.

Nyomban utána továbbnyomult, előre a Vereckei hágó lengyel oldalán levő első túlsóoldali község, Klimiec felé. Nyomban követték a járőrt a mögötte felsorakozott honvédkötelékek. Dél-előtt 10 óra után már 4-5 kilométernyire nyomultak előre a felderítők és jelentették, hogy Klimiec felé vezető út szabad.

Az oroszok már alig mutatkoztak és láthatóan megkezdték már a kivonulást. Ezen a szakaszon azonban az útvonal járművek számára járhatatlan volt, mert tele volt tányérakkal, épüggel, mint a közeli erdők és rétek egész területe.

JÁRHATATLAN UTAKON, TANYÉRAKNAK ÉS SPANYOL LOVASOK KÖZT ELŐRE!

A jelentés beérkezése után, erősebb harci alakulatok védelme mellett utasítottak utnak, hogy megtisztítsák a terepet. Megindító pillanat volt, amikor eltávolították a Vereckei hágó közepén álló úttorlaszokat, drótlakadályokat és spanyol lovasokat.

Mindenki érezte, hogy ezeknek a első akadályoknak elhárítása történelmi pillanat.

Délután két órakor már befutott a Vereckei hágóra a jelentés, hogy az út Klimiecig járható Röviddel utóbb a messze elől haladó felderítő járőr

befutott Klimiec községbe. Harcra már nem került sor. A szétszórtan épült kis lengyel községben nem mutatkozott élőlény. Csapatunk a járőr után gyors ütemben vonultak a községbe, melynek közepén kétemeletes faépület állott egy magaslaton a körülötte elterülő alacsony nádfedeles házak közül kiemelkedve. Ilyenek voltak a szovjethatárőrség épületei.

Mialatt honvédeink a taktanyát kutatják fel, varattalanul lövöldözés támad. A visszavonuló szovjet seregek utóvédje két oldalról megindította a támadást.

Rövidesen mindkét oldalról megindul a harc. Mintegy 20 percig tart a tűz, majd a közeli erdőben látunk a tüzelés méreteiből megítélve, túlsúlyban levő, szovjet osztagokat hátrálni. Egy-egy pillanatra látható, amint néhány sebesültet támogatva visszafelé húzódnak az erdőben. Az időközben a faluba érkezett honvéd

osztagok nyomban üldözőbe veszik őket. A felderítő járőrök már Klemiecen túl ereszkednek alá a Vereckei hágóról és egyre több és nagyobb honvéd osztag követi őket.

Ütemes menetben kigyóznak le oszlopaink a régi Galícia területére. Önkéntelenül eszünkbe jut, hogy ez az út a régi magyar hősök útja.

Ezen az úton vezette fel Árpád vezér a honfoglaló magyarok főoszlopát. ezen az úton jött be lelkes kis csapatával a Klemiecben töltött utolsó éjszaka után II. Rákóczi Ferenc, hogy szabadságot hozzon a nemzetnek. Ennek az útnak mentén harcoltak legendás bátorsággal a világháború magyar katonái, hogy több ugyanezen az úton nyomuljanak előre diadalmas oroszverő harcokban. Magyar honvédek vonulnak újra a hősök útján. Este 8 óra van, most érkezik be Klemiecben az előnyomuló honvéd tándár főcsapatának éle.

A német véderő legújabb harctéri jelentése

A vezéri főhadiszállás különjelentése délután fél 3 órakor:

A Bialystoknál bezárt 2 orosz hadsereg egy részét megsemmisítettük. A bekerített hadseregekől százezer embert foglyul ejtettünk. A szákmány eddig 400 páncélkocsi, 200 löveg, jórésze azonban még áttekinthetetlen. A tegnapi lezajlott galíciai páncélszatában szákmányoltunk 200 páncélkocsit, ezenkívül sokat megsemmisítettünk. A Bialystoknál bekerített vörös csapatok megsemmisítése és foglyul ejtése tervszerűen folyik.

A németek mindjobban bekerítik a Minszk és Bialysztok körüli orosz seregeket

Berlinből jelenti a NTI: Abból az alkalomból, hogy a német véderő főparancsnokság legutóbbi jelentése szerint a német csapatok mindjobban bekerítik a Bialysztok és Minszk közötti szovjet seregeket, a német sajtó kiemeli, hogy hogy miben áll a német hadvezetés különösen jellemző vonása.

A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint a német hadvezetés az ellenség bekerítése alapján súlyos veszteséggel járó harcra és megadásra kényszeríti az ellenséget. Példaképpen említi a Minszk körüli harcokat. Most kezdődik a menthetetlenül kö-

rülzárt szovjet csapatok ellen a megsemmisítő harcok drámája.

A Berliner Börsenzeitung hangsúlyozza, hogy milyen nagy szerepe van a német légi erőnek.

Különösen felhívják a figyelmet a londoni rádió megjegyzésére, amely szerint azt tapasztalták, hogy egész modern hadsereget meg lehet bénítani, ha a légitérlet az ellenség uralja. A német határ mentén a szovjet páncélos fegyvernem legjobb részét vonták össze. A páncélos fegyvernem kimondottan támadó fegyvernem, ez megerősíti azt, hogy a bolsevik haderő készen állt hogy Sza-

lin parancsára betörjön a Birodalomba.

A BEREZINA VIDÉKEN NYOMULNAK ELŐRE A NÉMETEK

Budapestről jelenti: A Pesti írja: A német csapatok már a Berezina folyó történelmi nevezetességű vidékén nyomulnak előre. A Grodnón át előretörő német hadoszlopok nyomása alatt, a szovjetcsapatokat bekerítették. Kemény harc folyik Minszk felől nyugatra. Lemberg elfoglalása után Kievr irányában fejtik ki nyomásukat a német csapatok. Mint Zürichből jelenti, a Lemberg felől előnyomuló német csapatok előnyomulása hamarosan megrendítheti a Pruthnál védekező csapatok helyzetét.

A KOMMUNIZMUS ÖSSZE NEM EGYEZTETHETŐ ÉRTELMELEN FELÉPÜLŐ ÁLLAMI RENDEL

Motalából jelenti: (MTI) Finnországnak a bolsevizmus elleni küzdelmével kapcsolatban kiadott közlemény megokolja, hogy miért tartozik Finnország a bolsevista ellenes arcvonalhoz. A kommunizmus veszélyt jelent minden polgári rend számára. A finn nép régóta tisztában van vele, hogy szabadságát és függetlenségét a kommunizmus állandóan veszélyezteti. A kommunizmus összeegyeztethetetlen minden értelmén felépülő állami renddel.

A FINNEK ELVÁGTÁK AZ OROSZOK UTANPÓTLASÁT MURMANSZK KÖRÜL

A szovjet politikai újárendezés csak káoszt és pusztulást eredményezhet. Beszélő példa a Szovjetunió történelme. A kommunizmus lealacsonyító a munkás ember számára. A kommunizmus a technikát, a gépet felé helyezi az embernek. A mechanizált hadsereg, a vörös kolhoz gazdálkodás csak akkor mutathat fel eredményeket, ha önállóan cselekvő értelmes emberek irányítják. Ezért érte ma súlyos fiaskó a szovjet mechanizált hadsereget, ezért tapasztalható a Szovjetunióban minden téren, abszolút impotencia. A kommunizmus a legnagyobb veszélyt jelent az európai nyugati civilizáció és kultura számára, viszont főképp az európai kultura és tradíció a legerősebb fegyver a pozitív és negatív bolsevizmus ellen. Ez a keresztshadjárta ezért több mint egyszerű erőmérkőzés. Itt most Európa sorsa dől

el és Finnország természetesen a legőszintébb meggyőződéssel csatlakozott ehhez a harchoz és népünk elszántságát a bolsevizmus ellen senki sem ingathatja meg.

Az Uj Nemzedék-nek jelentik: Jó! értesült helsinki-i helyen közlik, hogy a finn csapatok elérték Kandaliximti. Ezzel a Murmanszk körül álló szovjet csapatoknak elválták az utánpótlását.

AZ ATLANTI OCEÁNON ELSÜLYESZTETTEK EGY FINN GABONAHAJÓT

Helsinkiből jelentik: (Stefani) A Pluton nevű 3500 tonnás finn tehergőzöt, amely gabonát szállított Petsamo felé, az Atlanti oceanon elsüllyesztették. A hajót a megtorpedozás előtt egy angol tengeralattjáró légénysége kutatta át, majd színteg megengedték utja folytatását. Ez az eljárás felháborítást keltett.

SZOVJETOROSZORSZÁG HADIANYAGOT KÉRT AMERIKÁTÓL

Newyorkból jelentik: (NTI) Mint a Hyde parkból jelentik, Roosevelttel aláírásával több javaslat törvényre emelkedett. A törvényjavaslatok különböző kormánycélokra több milliárd dollárt engedélyeznek, 1,2 milliárd dollárt irányoztak elő a munkaügyi miniszterium és a szociális biztosítás számára, 910 millió dollárt munkanélküliek segélyezésére, 1,3 milliárd dollárt a mezőgazdasági miniszterium és a farmeroknak nyújtandó segélyezés számára, 1,6 milliárd dollárt a farmereknek adandó aratási előlege. Ezzel a kongresszus által január óta engedélyezett kiadások összege kerekén 39 milliárd dollárra emelkedett.

Washingtonból jelentik: (Stefani) Sumner Welles helyettes külügyminiszter kijelentette, hogy a szovjet nagykövet átnyújtotta kormánya kérelmét, amelyben hadianyagszállításban kívánja Roosevelttel ígéretének valóra váltását. Közölte, hogy a kérelmet illetékes hatóságok vizsgálat alá vették. A kérelem teljesítése nehézségek látszik a nyersanyaghiány miatt.

LEGIRADÓ VOLT BUKARESTBEN

Bukarestből jelentik: (MTI) Tegnap Bukarestben 8 óra 30 perc és 10 óra 10 perc között légriadó volt. A léghátrító tüzés és a légvédelmi gépruskák erőteljes tüzelésbe kezdtek.

WAWEL TÁBORNOKNAK „SZABADSÁGRA VAN SZÜKSÉGE“

Stockholmból jelentik: (NTI) Mint egy amerikai hírügynökség Stockholmból jelenti, Wavel tábornok új beosztása olyan meglepetést váltott ki, hogy elszédítette az angolokat. Az erről szóló hivatalos közlés semmiféle megindokolást nem tartalmaz. A változást annak bizonyítékaként lehet magyarázni, hogy Wavel tábornokot a libanoni németattörés és Kréta elvesztése miatt félretették. A hírügynökség másik változatot is közöl, amely szerint a közkeletű brit főparancsnok tisztjében történt változást annak jeleként lehet magyarázni, hogy Wavel tábornoknak „szabadságra van szüksége“.

AZ ANGOLOK MEGERŐSÍTETTÉK SZIRIAI CSAPATAIKAT

Vichyből jelentik: (OFI) A legújabb sziriai francia hadijelentés a következő: Az angolok az arcvonal valamennyi szakaszán megerősítették csapataikat. Az angol légierő erős tevékenységet fejt ki. Libanon déli részén a part mentén és a hegyvidéken mindkét részről tüzéségi tevékenység volt. Damaszkusz körül a helyzet nem változott. A várostól északkeletre a francia motorizált osztagok jelentős angol osztagokat támadtak meg. Palmyra

körül a franciák folytatják az ellenállást, megtámadták az ellenséges csapatokat és nagy veszteséget okoztak azoknak. A francia légierő a szárazföldi csapatokat mindenütt támogatja. Angol gépek a múlt éjjel újból támadást intéztek Beirut ellen. A támadás

anyagi kárt okozott és áldozatokat követelt a polgári lakosság sorából is.

A SZOVJET KÖVET VISSZATÉRT ANKARÁBA

Ankarából jelentik: (Reuter) Az ankarai szovjetnagykövet repülőgépen visszatért Ankarába.

Törökországban senki sem kételkedik a szovjet feletti győzelemben

Isztanbulból jelentik: (Stefani) Törökországban a keleti arcvonal katonai eseményeit élénk figyelemmel kísérik és a német hadijelentések mindenki meglepetését gyakorolták. Senki sem kételkedett a Szovjet erő feletti győzelemben, de az első sikerek gyorsasága és nagysága mindenütt bámulatot keltett. A lapok tartózkodó álláspontot foglaltak el a német sikerek tekintetében. A sikerek elismerése mellett későbbi eseményektől várják a döntést. Ezzel szemben a Cumhuriyet katonai szakértője úgy véli, hogy az északi arcvonalon folyó ütközet döntő

jelentőségű. A Beyoglu is azon a véleményen van, hogy a későbbi hadműveletek csak másodrangú fontosságúak lesznek.

KEDVEZŐ BEFEJEZÉS ELŐTT ALLNAK A FRANCIA-TÖRÖK TÁRGYALÁSOK

Budapestről jelentik: (Esti Ujság) Berlini jelentés szerint a francia-török tárgyalások kedvezően állnak. Biztosra vehető, hogy rövidesen kielégítő eredménnyel befejeződnek. Az eredmény biztosítani fogja Franciaország számára Szíria védelmét.

Fontos döntést hozott a japán császári értekezlet

Tokióból jelenti a NTI: A császári értekezlet fontos döntést hozott. A sajtó végleges döntésről ír, amely alkalmas arra, hogy Japán szembenézzen a német-szovjet viszály révén bekövetkezett helyzettel és befejezzék a kínai viszályt, továbbá végrehajtsák Keletázsia újrendezését.

JAPAN NAGYJELENTŐSÉGŰ DÖNTÉSE A CSÁSZÁR ELŐTT

Tokióból jelentik: (NTI) Néhány nap múlva közleményt fognak kiadni Ja-

pánnak a német-szovjet háborúval adott új helyzetben elfoglalt magatartásáról.

Tokióból jelentik: (NTI) Hivatalos nyilatkozatot adtak ki, amely szerint szerdán reggel a császárnál tartott értekezleten számotvetettek a jelenlegi helyzettel és fontos nyilatkozatot hoztak a nemzeti politikára vonatkozóan.

Rómából jelentik: (NTI) A japán kormány elvállalta az olasz érdekek szovjetuniói képviseletét.

MOSZKVA FELÉ nyomulnak előre a német páncélosok

Zürichből jelentik: Azt a hírt, hogy Moszkvában Sztalin elnöklése alatt az egész Szovjetunió területére illetékes és minden katonai és polgári hatalmat összpontosító államvédelmi bizottság alakult, általában annak jeléül tekintik, hogy a Kreml a legnagyobb erőfeszítéseket akarja tenni európai oroszország és különösen Moszkva védelmére. A Stockholmon át érkezett moszkvai jelentések elismerik, hogy német tankcsapatok és páncélkocsicsapatok a Minszk-től Moszkvába vezető nagy országuton nyomulnak előre. Vallemennyi jelentés megegyezik abban,

hogy a napok óta tartó harcok hevesége egyre nő. Még veszélyesebb a szovjet csapatok helyzete Wolhyniában, ahol Luck már jelentett elfoglalása után német páncélos csapatok és gépesített gyalogság, amelyet gépesített tüzéség követ, már elérkezett az ukrán határon levő Nowograd-Wolynsk vidékére.

Teljes erővel halad a német offenzíva a Vilna-Dünaburg szakaszon is, ahol két szovjet hadosztályt fenyeget a teljes bekerítés. A finn fronton a harcok hétfő déli óráig már a tengerpartig kiterjednek.

RÖVID HIREK A VÁROSHÁZÁRÓL

Nagyvárad. Saját tud Szerdán déli előtt megjelent a polgármesternél Planetta alezredes, a hadapródiskola új parancsnoka és a szervezéssel, valamint a megnyitással a tisztok és alatisztek elhelyezésével kapcsolatos ügyeket beszélték meg Klemens Részó tanácsnok és Bazill Mihály üzemigazgató bevonásával. A város tárgyalásokat folytat az Egresi kőszénbányával a vilkanyiszolgálatára vonatkozóan. Szerdán megjelent a polgármesternél Polonyi István igazgatófőmérnök. A társulat új állásait július 9-ig nyújtja be a város házában. A Népfürdő építésére öt jellegző pályázat érkezett be. A pályázatok a következők: Planum, Lél, Erdély, Sigma. Szociálpolitika. A zsűri ma délelőtt bontotta fel a beérkezett pályázatokat és a holnap: kiigazítás dönt a munkák odaítéléséről. Megbeszélést folytatott a polgármester Schrammer örnaggyal dr Dall tanácsnok és Ajtay Gyula lövészegyleti elnök jelenlétében a levelező ikterek ügyében. Egyelőre két lőteret kapnak a nagyvárad: levették az egyik a Rhédey-kerti volt lőter, a másik pedig az Egres-kerti telken. A megbeszéléseken szó volt a levelezőterületről és gyakorlóterekről is.

A nagyvárad Arpád Lövész Egyesület kapja a Rhédey kerti lövöldét?

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad Arpád Lövész Egyesület választmánya kérelemmel fordult a város polgármesteréhez, hogy adja át az egyesület céljaira a Rhédey kertben lévő lövöldét, amely nemrég a Nagyvárad Polgári Lövész Egyesület tulajdona volt és ahol évtizedeken át a nagyvárad lövészegyesületek működtek. Ezt mutatják a nagymultu lövészegylet régi jegyzőkönyvei is, amelyek között igen érdekes dokumentumokat találunk. Így például az 1835. évi jegyzőkönyvek között van egy, amely a lövölde alapköveteléseire vonatkozik és a következőket tartalmazza:

„A Nagy Várad Lövöldöző társaság gyakorlásaira rendeltetett épület alapköve letételének

OK LEVELE

költ 1835 ik esztendő Pünkösd hava 28 án.

FERDINAND

Ausztria Császár, Magyar Ország Királya s. a. t. dulsőséges Uralkodása, Tekintetes nemes és Vitézlő Klobusetz Klobusiczky János, Tts Ns. Bihar Vármegye Táblabírája, Cs. Kir. Lovag Kapitány Tts Ns és vitézlő Vásáros Naményi és Nagy Lónyay Lónyay József Urak pártfogása alatt Privus. Nagy Várad Városa érdemes Tanácsának, különösen Szorger Sámuel Város Főbírájának, Kováts József szoszolójának a t. Tanács és Választott Esküdt közönsége, s polgárok jelenlétében meg vettett ezen alap kö az 1835-dik Esztendő Pünkösd hava 28án.

Az Épület helyét a Privileg Város adta. Ezen Intézetnek indító az elkezdésben, végrehajtásban egész készséggel eljárak, mint az Építés Igazgatói: Kelsz Jakab, Mütter Ferenc és Komornik Benedek. Czigler Antal Építő Mester, Molnár Lajos Áts Mester, Kováts Sándor Asztalos mester, Gyapai József Lakatos Mester, Amant János Üveges.“

Ha elgondoljuk, hogy a régi Nagyvárad Polgári Lövész Egyesület méltó utódot kapott a Nagyvárad Arpád Lövész Egyesületben, akkor bátran állíthatjuk, hogy tulajdonképpen jogutóda az előzőnek. Ismerjük dr Soós István polgármester megértő gondolkodását és így biztosan számíthatunk arra, hogy a nagyfontosságú, nemzetnevelő sport érdekében teljesíti az egyesület választmányának kérését.

A kérdés igen nagyjelentőségű és csak akkor számíthatunk a céllövő sport nagyarányú fejlődésére, ha az egyesületnek bent a belterületen, könnyen megközelíthető, valóban korszerű, állandó lőter áll rendelkezésére, ahova a napi munkában megfáradt lövészek üdülést keresni, s gyakorolni szívesen kimennek. Csak az ilyen fásított, kellemes és egészséges lövölde képezheti alapját annak a céllövő sportnak, amely hivatva van Nagyváradot ezen a téren is az öt mezíltető helyre emelni.

Bátran állíthatjuk, hogy ezen a kérdésen áll vagy bukik Nagyvárad céllövő sportjának igazi fejlődése.

Hölgyek! Tökéletes dauer és hajfestés
Rammingernél Bazár-épület

Rigát és Luckot elfoglalták a németek

Bombázták Murmanszk kikötőjét. Megszakadt az összeköttetés a Tarnopol-Odesszai vasutvonalon

Berlinből jelentik: (NTI.) A német véderő főparancsnoksága közli, hogy a német csapatok kedden elfoglalták Rigát.

Az előretolt csapatok már 29-én benyomultak a város délnyugati részébe.

A német repülők nagy támadást intéztek a Dnyeper-menti Szmolenszk ellen.

Bombák értek egy lőszergyárat, a repülőgépgyárat, a faraktárt, a repülőteret és a vasuti berendezéseket, aminek következtében vasuti összeköttetés a várossal megszakadt. Súlyos találatok érték a Tarnopol-

Odessza közti vasutvonalat is. Az összeköttetés a két város közt megszakadt. A Murmanszk közelében levő Kirovsk ellen is repülőtmadást indítottak, amelynek során elpusztították a villamos műveket és néhány ipartelepét.

Berlinből jelentik: (NTI.) Német katonák Riga kikötőjében hat szovjet hajó roncsát találták. A hajókat 27-én semmisítették meg a német repülők.

Berlinből jelentik: (NTI.) A Szovjetunió hadifontossága céljai ellen irányuló német légitámadások során bombákat dobtak Murmanszk kikötőjére.

re emelkedett. A német gépek vesztesége 12 gép. Észak-Finnországban Petsamónál öt szovjet gépet lőttek le.

Berlinből jelentik: (NTI.) A német légierő a keddi nap folyamán szovjet csapatösszevonásokat, visszavonulási útvonalakat, valamint pályaudvarokat bombázott. Tevékenységük során egy egész vasuti szerelvényt megsemmisítettek. Igen sok

Német repülőparancsnokok légi bravurjai

Berlinből jelentik: (NTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a véderő főparancsnoksága: Az ellenség június 30-án összesen 280 repülőgépet veszített. Légiharcban 216-ot lőttek le. Különösen kiemelte magát Mölders alezredes és Trautloft őrnagy parancsnoksága alatt álló vadászraj.

tehergépkocsit és páncélcocsit is elpusztítottak.

A NÉMET REPÜLŐK ANGLIÁBAN IS TEVÉKENYKEDTEK

Berlinből jelentik: (NTI.) Keddre virradó éjjel az angol légierő vesztesége 19 gép volt. Ebből a német öből felett 13 gépet köztük 3 négymotorost, a La Manche csatorna felett 3 gépet és Hollandia felett is 3 gépet lőttek le. A német gépek ezekből a harcokból mind visszatértek.

Helsinki-ből jelentik: (NTI.) A finn légierő 30-án lelőtt hét szovjet gépet. Az elmúlt napokban különböző helyeken ejtőernyősöket bocsátottak alá, akiket sikerült ártalmatlanná tenni.

Három német páncélcocsi elfoglalta Luckot

Berlinből jelentik: (NTI.) A Lemberg térségében folyó harcokban három német páncélcocsi bravuros gyorsasággal elfoglalta Luckot. A behatoló német páncélosok előtt két szovjet páncélos bukkant fel. A német páncélcocsi azonban rövid harc után elintézték őket. Három nehéz páncél-

törő löveg volt a következő ellenfél. Ezeket is harcképtelenné tették. Az esti iszürkületben azután a németek beljebb hatoltak a városba, ahol ismét szovjetpáncélosokkal kerültek össze. Az egyik felderítő páncélcocsi a német gránátok eltalálták.

Estére Luck német kézen volt.

Rigától északra és Lembergől keletre üldözik a német csapatok a megvert ellenséget

Vezéri főhadiszállás jelentik: (NTI.) A véderő főparancsnoksága közli: A Kárpátok és a Pripjet mocsarak közt a német hadsereg kötelékei a szlovák hadsereggel együtt üldözik az ellenséget Bialyszk és Minszk közt. A bezárt ellenséges seregek kitörési kísérletei véres vereséggel összeomlottak. Dünaburg és Riga közt elértük a Dünát és több helyen álléptük. Itt is meggyújtottuk az ellenség ellentámadásait.

A német légiierő bombázta a Lembergől keletre visszavonuló ellenséges hadoszlopokat. Igen súlyos veszteséget okoztunk a bezárt szovjet

csapatoknak. Támadtuk a Rigán át visszavonuló ellenséget Hétfőn, mint jelentettük.

az ellenség 280 gépet veszített, ezek közül 216-ot légiharcban.

A halászfélszigettől délkeletre elsüllyesztettünk egy szovjet rombolót és egyet megrongáltunk. Anglia körül súlyosan megrongáltunk egy nagyobb kereskedelmi hajót. Észak-Afrikában német zuhanóbombázók lángba borítottak egy brit rombolót. Brit gépek bombát dobtak Észak-Németország több helyiségének lakónegyedeire 16 gépet lelőttünk.

Magyarország hadbaszállását méltatja a német sajtó

Berlinből jelentik: (NTI.) A német véderő főparancsnoksága külön jelentésének budapesti hatásáról az egyik német lap így ír: A német véderő főparancsnokság külön jelentéseit Magyarországon lázas feszültséggel várták. A német legyvertények, amelyeket a magyar rádió külön jelentésben közölt, mély benyomást tettek a magyar közvéleményre. Bár Magyarországon senkinek kétkedett Németország győzelmében, a kiadott mérleg mégis meglepetést keltett. Magyarország csapatai meneteinek, cím alatt a lap beszámolt közöl Magyarországról. Beszámol a kassai éldozatok temetéséről is. A lap végül megemlíti a mezőgazdasági munkálatok végrehajtásának biztosítására elrendelt gyűléstulalmat

Megpersételődött a Bialystoknál bekerített szovjet csapatok sorsa

Berlinből jelentik: A véderőjelentés magyarázataképpen a Német Távirati Irodának kijelentették, hogy a német eredmények a Lemberg körüli előnyomulásban és a Duna

elérésében, illetve annak állapésében nyilvánulnak meg.

A Bialystoktól keletre kialakult zsákot három kisebb zsákra szűkítettük. Ennek az lesz a következménye, hogy az ezekbe szorult szovjetkötölkéket bekerítik, illetve megsemmisítik.

EGY NAP 322 GÉPET VESZÍTETEK A VÖRÖSÖK

Berlinből jelentik: (NTI.) A július 1-iki hadijelentésben közölt június 30-iki szovjet összveszteség 322 gép-

Tagadják az angolok a Refax török hajó elsüllyesztését

Berlinből jelentik: (NTI.) Ankarából jelentették, hogy a Refax nevű török hajót a Földközi-tenger keleti medencéjében elsüllyesztették. A hír közlése után nyomban kijelentették angol részről, hogy az elsüllyesztést angol tengeralattjáró nem követhette el. Német mértékadó körökben rámutatnak arra, hogy a tengeralattjárók munkájáról ilyen rövid idő alatt nem lehet értesüléseket szerezni. Ez mutatja az angolok rossz lelkiismeretét, mert cáfolni igyekeznek, még

mielőtt jelentéseket szerezhetnének be. Német és olasz részről azóta gondos vizsgálatot folytattak le és ennek alapján megállapították, hogy a tengelyhatalmak tengeralattjárói nem tartózkodtak ezeken a vizeken az elsüllyesztés idején.

Szófiából jelentik: (NTI.) A bolgár hadvezetőség közli, hogy a Fekete-tenger bolgár felségjog alá eső részeit július 2-án éjjelkor aknákkal látják el.

Rómában óriási feltűnést keltett a legutóbbi német hadijelentés

Rómából jelentik: (MTI.) Rómában óriási feltűnést keltett a német hadvezetőség legutóbbi jelentése. Különösen nagy a jelentősége Riga elfoglalásának és Berezina elérésének. Ró-

mában megállapítják, hogy a Szovjetunió elleni hadműveletek minden jel szerint egyre fokozódó ütemben folynak tovább a végső kiifejződés felé.

Ártalmatlanná teszik a finnek a vörös ejtőernyősöket

Helsinki-ből jelentik: (Stefani.) A szovjetlégierő az utóbbi napokban ismételt kísérletet tett, hogy kárt tegyen a nyugati határ mentén levő finn erdőségeken. Ezrével dobták le

a gyújtóbombákat. Ezeket a kísérleteket haladéktalanul elfojtották. Igen sok ejtőernyős szállott le az ország különböző helyein. Mindenütt elfogták őket.

Francia önkéntesek harcolni akarnak a vörösök ellen

Vichyből jelentik: (OFI.) A meg nem szállt Franciaország területén sokan kifejezték azt a szándékukat, hogy önkéntesen részt akarnak venni a kommunizmus elleni harcban. A francia kormány nem ellenzi ezt.

Vichyből jelentik: (NTI.) Hivatalos francia helyről cáfolták azt a hírt, amely szerint Daladier elszökött Riómból.

PALMYRÁT NEM FOGLALTÁK EL AZ ANGOLOK

Vichyből jelentik: (OFI.) A palmyra arcvonal szakaszon csapataink visszaverték az ellenséget. A londoni rádiónak az a közlése, hogy Palmyra elesett

minden alapot nélkülöz. A július 1-re virradó éjjel az angol légierő szünet nélkül bombázta Beyrutot. A bombák a város különböző lakónegyedeibe estek. 5 polgári személy meghalt.

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ára fűzve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

Strand mellett villahelyek kedvező áron eladó. Értekezni dr. Kertész Ferenc ügyvédnél Szaniszló utca 6.

Nagykárolyban voltam, öregdiák találkozózn...

Erettségi- és öregdiák-találkozó voltam mostanában Erdély városai-ban. Az elmúlt években Budapesten, Szegeden, Debrecenben s más anya-orzági városokban tartották meg az erdélyi városok iskoláiban végzetek ezeket a találkozókat. Egyiken-másikon megjelentek olyanok is, akik megmaradtak idegen uralom alatt, csak rejtett utakon szereztek tudomást az összejövetelekről és komoly kockázat-vállalással mentek át a határon, hogy elvigyék a hajdani iskolatársainak Erdély üzenetét.

Most az ősi intézetek falai között szoríthatlak egymással kezét az erettség találkozó résztvevői, akiket 20—30—40 évvel ezelőtt bocsátott szárnyakra az iskola. Sok megindító jelenet játszódott le. Az élel harciban és nehéz közéletű küzdelmekben meggedződött férfiak szemét gyermeki meghatódottságban borította el a könny, mikor a régi gimnázium levegője megcsapta őket.

Nagykárolyban

voltam, öregdiák találkozózn. Husz-huszonöt korosztály tagjai gyűltek össze; olyanok is voltak, akik egy-uttal negyvenéves találkozójukat tartották meg. Az ember boldogan is-mert reá a nála öregebb nemzedék-beliekre is, de a legnagyobb öröm-mégis az egykori osztálytársak látása volt.

— Emlékszel?... Emlékszel?...

Millió apró részletes meséltünk egy-másnak és elhatároltunk rajtuk a szülőföld s a régi iskola szeretete, aminek meleg zengésébe mindig be-lecseng az ellágyult gyöngédség saját-muló életünk és tündöklő ifjúságunk iránt.

Egyik iskolatársam, akit a felsza-badulás után neveztek ki Nagyka-rolyba, vezető állásba, boldog elra-gadattással beszélt, miáltal csende-sen haladtunk az iskolától a temp-lomhoz vezető úton.

— Nem tudom, mit szeretek ezen a városban... Husz évig voltam oda, sokkal különb helyeken éltem és megszakadt volna a szívem, ha nem kerülhettem volna vissza... Meg is mondtam a művészteriumban, mikor a pályázatomat beadtam: „Szerencsét-len leszek, ha nem helyeznek a szülő-városomba. De ha ezt a kérésemet teljesítik, soha többet semmit se ké-rek ebben az életben.”

Leszakítottam néhány levelet a rendház sövénykerítéséből, ami a jár-dát szegélyezi. S akkor emlékeztem: rájárt a kezem úgy, mint harminc-ével ezelőtt, mikor itt haladtam el templomba-menőben. Szavak fonód-tak és mozdulatok kapcsolódtak, amelyek évtizedek tárlatait nyitották meg és harminc esztendővel ezelőtti énünkkel kötöttek össze minket. Csak azt nem értettem, hogy alacsonyab-bak lettek a kerítések, szűkebb az is-kolaudvar, kevésbé impozáns a temp-lom kupolája. Bizonyára minden egyes visszaemlékezésünkkel na-gyítottunk valamit rajtuk s végül óriásokká nőttek elképzelésünkben, amivel a valóság nem versenyezhetett.

Nagyokat neveltünk

a régi diáksínekben. A rendház ka-puja előtt meg kellett állni egy percre.

— Itt állt őrt minden reggel Föld-csary tanár úr, mikor hosszú sorban mentünk misére és vizsla szemekkel figyelte: hozzát-e mindenki imaköny-vet magával... S ha valakivel mégis megélték, hogy otthon felejtette az

imakönyvét, hamar kért egy könyv-lokot a papjától, hogy meneküljön a megtorlás elől. De röntgen szemei lehettek a szigorú ellenőrnek, mert rájött a turpisságra és volt haddel-hudd érte...

A templomnál megilletődve mélt-unk el:

— Nincsen ilyen szép templom még egy a világon.

Saját osztálytársait természetesen azonnal megismeri az ember az ilyen öregdiák-találkozózn, akkor is, ha 25—30 évvel ezelőtt látta őket ulol-jára. De más korosztályoknál már vannak megadózások. Az ember csak néz, néz egy ősz, idős bácsit, az vissza-vizsgálódik, keres-kutat az emlékezeté-ben s végül mégis a fiatalabb jön-re előbb az öregebb kiletére, külö-nösen, ha az szavaló volt, aki gyak-ran szerepelt ünnepélyeken vagy pe-dig jó tornász, aki a tornaversenyek-en vívta ki a kisebbek csodálatát... Egy-egy kimagasló jótanuló is feleji-hetetlen, akinek mindíg vastagbetűs volt a neve a értesítőben, de az is a legelevenebb emlékek között foglal helyet, aki állandóan diáksínek hő-se volt.

— Igen, emlékszem, kitűnő rud-ugró volt... Felolvasást tartottál

október hatodikán... Győzhetetlen voltál az iskola-udvar harcában... Mindenki tudta, hogy majdnem ki-csaptak egyszer...

Es felújul a kisdíák hajdani bá-mulata a felsőbb osztályossal szem-ben. Ehhez képest semmi sem az a tisztelet, amellyel például annak az öregdiáknak adózunk, aki messze ki-emelkedett közülünk, országos nevű ember lett, miniszter volt. Mi ez ah-hoz képest, hogy a hetedikes lecsörtet a lépcsőn az emelet fellejei közül s fejedelemi pillantással végigtekint a földszinti folyosón az elsősök, máso-dikosok zivallygó hadán...

Két ügyvéd

között ültem a banketten. Mindkettő jó pár évvel öregebb korosztály. Az egyikkel felelevenítettük azt a közös emlékünket, hogy hajdanában Bu-dapesten ebédeltünk mindennap együtt a Molnár-utcai diákmenzán irodából jövet, ahol keményen kör-möltünk egész délelőt. En tapaszta-latlan gólya voltam, ő küzdelmesen élő ősjogász. Megállapítottuk, hogy soha, sem azelőtt, sem azután nem ettünk jobbízú ebédeket. Mindketten mély tányérban kértük a főzeléket,

Jud Süss és fekete lista

Egyik újságíró kollégámnak — aki elfogulatlan mozikritikát írt a Jud Süss-ről — azt mondta a helybeli zsidóság egyik csatlósa, hogy vak-merő tette miatt rákerült a „fekete listára.” Kollégám erre nagyon természetesen és főképpen helyesen azt mondta, hogy manapság szegény lemaradni erről a listáról. Elevenen eltemetkező ember az a keresztény, nemzeti és szociális jövő szempontjából, aki a zsidóság „fehér listáján” tündöklő, akire a zsidók azt mond-ják, hogy „rendes ember.” Ezt a vé-leménykialakulást — amely később népihitelt formájában fog jelentkezni — már ma is tapasztalhatjuk. Tud-ják nagyon jól azok, akiket illet hi-szen majdnem ujjal u togatnak már reájuk az emberek. Nem irigyeljük közérzetüket és jövőjük kilátásait. Lassan egyedül maradnak a zsidó-ság rokonszenvével.

De maradjunk a „fekete listánál” Nagyön sok új lapot kellett nyitni. sőt új köteteket kellett szolgálatba állítani, ha a Jud Süss film nézőit mind be akarták írni. A város minden valamire való magyarjának hely-let kellett szorítani. Beszélgetéseket folytattunk a nagyváradi mozgószin-házak igazgatóival. Szakértői becslésük szerint már eddig is mintegy 30.000 ember nézte meg a filmet. Ezek szegények most mind a zsidó-ság „fekete listájára” kerülnek. Sokkal kényelmesebb lenne, ha inkább „fehér listát” vezetnének azokról, akik irántuk érzett nagy szolidari-tásból tündöklően nem nézték meg a filmet.

Ezek a „jó fiúk.” Hála Istennek. Már sokkal kevesebben vannak, mint az előbbiek és számuk egyre fogyatkozik.

A Jud Süss közben egyre szelesebb rétegeket mozgat meg. A moziigaz-gatók bevallása szerint olyanok is megnézik, akiket máskor nem lehet mozi-ban látni. Arról nem is beszél-jünk, hogy milyen lelkes, sokszor

egyenesen izgalmas jelenetek játszód-nak le az előadások alatt. Bármenny-nyire is fegyelmezik magukat a né-zők, a tetszés és a nemtetszés jeleit nem tudják elfojtani. Érdekes megfi-gyelni azt, hogy a rozvászon szerep-lőiben minkderki élő alakokra ismer-Sorban vonulnak el a nézők szem-e előtt a tipikus zsidó beférkőzők, be-érkezettek, kiméletlen erőszakosak, vadállatiasan kegyetlenek, megjelen-nek a zsidóbújtatók, árulók és az erkölcsi ragály többi szerencsellen-jei. Nevek röpködnek a szenvedélyes-ségtől átizzott levegőben. Elhatározá-sok, szinte bánatok érlelődnek meg. A film forró hangulata lelkeket ka-var fel, viharzó erővel sodorja ki a megméltelyezett lelkek rejtett zugai-ból a poshadt levegőt.

A zsidó terror tehetetlen dühében minden eszközzel megpróbálta aka-dályozni a film sikerét. Azt már lát-juk, hogy a közönséget nem lehet megfélemlíteni. Közönségünk ma már hangosan beszél az utcán és kimond-já nyíltan, hogy a zsidók mit csinál-nak, mit várnak, mit szeretnének.

Kikezdték tehát azokat, akik „ki-merték” tenni a Jud Süss plakátjait a kirakatokba. Több nagyváradi ke-resztény üzlet kapott levelezőlapot a következő szöveggel:

„Az Apolló plakátjának kifüggesz-tésével önök is beállították a gyűlölet hírdetői közé. A magyar zsidóság bizik Istenben és meg van győződve arról, hogy rövidesen eljön az idő, amikor ember és ember között nem lesz különbség. Eljárását megjegy-zük magunknak.”

A névtelen levélíró ellen nem tu-dunk eljárást indíttatni. De nem is ezt akarjuk. Arra figyelmeztetjük, hogy a „rövidesen” elkövetkező idő nem az ő reménye szerint fog ala-kulni. Viszont mi is megjegyzzük ma-gunknak ezeket a levelezőlapo-kat. Hozzáírjuk a többi adóssághoz. Egy kis tétel lesz a hatalmas szám-lán...

amiért a pincérnek két krajcár külön borra való dukált... Erre a módszer-re ő oktatott ki, amiért roppant há-lás voltam akkor. S tőle tanultam, hogyan kell gazdálkodni a kenyérrrel, ami a székesfőváros ajándéka volt a menza számára, tehát korlátlan, in-gyenes fogyasztás... lehetőséget nyi-ltotta meg...

Asztalhoz-üléskor — emlékeztünk vissza, — mindig nagy buzgósággal fogtunk a felszélteleve elénkített friss vekni-torony elfogyasztásához.

— Ezzel a toronnyal végezni kell, — biztatott mindig a barátom. — Fontos dolog, mert ha délben jól el-látja magát az ember, akkor kevese-bet kell vacsorázni.

Ez pedig csak az ő általa ajánlott módszer szerint volt lehetséges. Már leves előtt — szerencsére nem volt túlságosan fűrgő — a kiszolgálás — meg kellett hamar enni legalább ket-tőt. A levesel három újabb darabot könnyű volt leöblögetni, a mély-tányér feltétes főzelékhez pedig meg-se kottyant négy darab S a tészára-varás közben újabb egy darabbal el-lehetett készülni, úgyhogy 9—11 da-rabra fel bírtuk vinni naponta, ami óriási tökebefektetés...

— Te néha felvitted tizenháromra is, — emlékeztem a barátomat.

— Tűvedsz, — felelte. — Tizenöt volt a rekord Amiben azonban rendszerint benne volt a reggelim és a vacsorám is...

A másik ügyvéd,

aki jobboldalt ült mellettem a banketten, azért volt nevezetes a mi korosztályunk előtt, mert bele-nősült a tánciskolánkba. Rettenetes még visszagondolni is reá. Ő akkor már ledoktorált fiatalember volt, ügyvédjelölt, aki önálló iroda-nyitáson törte a fejét. Mi pedig hetedi-kes, szerelmes srácok. Mindennap el-járt táncóránkra. Eleinte azt hittük, hogy kis unokahuga kedvéért jár, de gyanakvó, féltékeny pillantásaink há-mar felfedezték, hogy csillogó szem-üvegén keresztül az egyik szőke lányka tánc lépéseit figyeli, aki tí-zenöt esztendő volt akkor összesen és lovagi közrajongásunk első vona-lában állt. Még a táncpróbákkal előtt kitért a botrány: az ügyvédjelölt úr kiugrott les-állásából és mersz ka-nyarulatlan előretörve feleségül kér-te a kis tánciskolai tündért Adáz harc indult meg közöttünk. A kis-leány eléinte hozzánk, pelyhesállu suhancokhoz húzott, mert készülete-nül érte a támadás és túl-gyermek volt még ahhoz, hogy fel bírta volna fogni egy komoly fiatalember há-zassági ajánlatának jelentőségét s már-már a győzelem kilátásai ke-csegtettek minket s egyszer csak vér-ző szívről kellett látnunk, hogy ka-ronfogva jelentek meg a korzón. A doktor úr elnézett a fejünk felett, a hüllen kisleány pedig nagyonan mo-solyogva fogadta köszöntésünket.

— Ezt a diadalt, — mondtam öreg-diáktársamnak, akivel csak most, harminc év múltán barátkoztam össze, — sohasem fogom megbocsáj-tani neked.

— De én se nektek, — felelte, mi-alatt homlokára hajdani féltékeny-ségek árnyéka lopózott, — én se bocsájtom meg nektek, hogy zainte hoz-zátok ragaszkodott jobban...

— Különb, — tette hozzá bosszuszulólóan, — a feleségem már nagy-mama.

Ezzel egész napra megadta nekem a hegyelemdőfést. Haj, haj, így mú-lik az idő, így telik el az élet...

„Vissza kell térni a kilencszáz éves keresztény eszmékhez!

— mondotta Paál Árpád a házassági törvény képviselőházi tárgyalásán

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház tegnapi nagyjelentőségű ülésén, amelyen a házassági törvényjavaslatot tárgyalták, felszólalt dr. Paál Árpád, a Magyar Lapos főszerkesztője, az Erdélyi Párt vezérnöke, aki nagy beszédében rámutatott arra, hogy a javaslat igen nagy rokonságból van a keresztény állásponttal.

— A faj és a vallás kérdését nem lehet mereven elválasztani, mert kölcsönösségek vannak bennük. 900 éven keresztül a magyar házassági jog a keresztény erkölcs hatása alatt állt és ép a Millenium idején állt elő a törés ezen a vonalon. Ezt kell kijavítani a keresztény és a zsidó házassági tilalmával.

Az Erdélyi Párt az első kísérletet elfogadja a további fejlődés reményében.

Dr. Paál Árpád kifejtette, hogy a magyar házassági jog 900 éven keresztül a keresztény jog hatása alatt állt. E a honfoglalás ezer éves évfordulója ideje alatt változtattak a törvényen. A mostani házassági törvényjavaslat a zsidókkal való házassági tilalom tekintetében visszatérést jelent a megszakított történelmi keresztény élet folyamathoz.

A MAGYAR TÖRVÉNY NE MENJEN TUL A NÉMET FAJVEDELMI TÖRVÉNYEN

A szónok ezután a törvényjavaslat egyes intézkedéseit vette tárgyalás alá. Népegészségügyi, néptársadalmi szempontból trüvendes intézkedésnek tűnő a házasság előtt kötelező orvosi vizsgálat rendszeresítését, továbbá a házassági kölcsönök intézményesítését. Azt kívánja azonban, hogy orvosi vizsgálat díja a házasság feleket ne terhelje. Elismeréssel szólott a magyar törvényalkotás szociális irányban mutatkozó fejlődéséről. Rámutatott arra, a népjóléti közigazgatást a gyámhatóságok mostani szervezetéhez kellene kapcsolni. A gyámhatóságok a családi életfolyamatnak megfigyelői és így főként a népjóléti intézkedéseket nem esetenkénti rögtönzéssel, hanem a családi élet teljes ismerésével tudják megtenni. Így a házassági kölcsönök tekintetében a gyámhatóságok a legcélszerűbben tudnának intézkedni.

A zsidók és nem zsidók házassági tilalmára vonatkozóan a szónok arra utalt, hogy a javaslat a félig zsidókat egész zsidókká nyilvánítja. Ezzel szemben azt a módosítást javasolja, hogy a magyar törvény ne menjen túl a német fajvédelmi törvényen, vagyis a zsidóság csak arra nézve mondassék ki, akinek három nagyszülője zsidó. A félig zsidókat a teljes keresztény fajjakkal való házasságkötésre utalják, hogy fokozottan előállhasson a zsidó fajiság eltűnése. A továbbiakban a szónok azt ajánlotta, hogy a polgári

házasságok ideje alatt a keresztény házasságkötéseket teljesen egyenrangúnak kell elismerni.

Dr. Paál Árpád felszólalása után Közi Horvát József, Rassay Károly és Szabó Zoltán szólaltak fel, akik a javaslat ellen foglaltak állást. Az elnök napirendi indítványt terjesztett be,

amely szerint a legközelebbi ülést délután tíz órakor tartják és napirendjére a jelen javaslat tárgyalásának folytatását, a közoktatási igazgatás egyszerűsítéséről és a bolgár-magyar kulturális egyezmény beiktatásáról szóló javaslat feletti döntést tűzék ki. Az ülés hat órakor ért véget.

A Ház valamennyi pap-képviselőjének deklarációja

Közi Horváth József: T. Ház! Méltóztatassanak megengedni, hogy beszédem bevezetésében felolvassak egy deklarációt valamennyi parlamenti katolikus pap-képviselő nevében. (Halljuk! Halljuk! — Olvassa.)

„A katolikus papság és a keresztény politika első zászlóhordói már évtizedekkel ezelőtt állást foglaltak a zsidóság szellemi és anyagi térhódításának megakadályozása mellett, nemkülönben a zsidó-keresztény házasságok megengedése és a válást elősegítő, a családot szétbomlasztó, a gyermekáldást csökkentő, a gyermeknevelést akadályozó liberális házasságjogok bevezetése ellen. A katolikus papság és a keresztény politikuskok serege egy pillanatig sem adta fel a harcot annak ellenére, hogy a zsidó szabadkőműves, liberális front a hatalmában lévő szakszervezetek és propogandának minden üdületét reászabadította. Elődeink példájához híven mi is készséggel szorgalmunk minden olyan akciókat, amelyek célja

a zsidóság szellemi és anyagi hatalmának megszüntetése, a keresztény magyarság megerősítése. Keresztény meggyőződésünk és fajtánk szeretete vezet bennünket kizárólag most is, amikor a házassági törvény kiegészítéséről és módosításáról benyújtott törvényjavaslatot nem fogadjuk el és azt kérjük, hogy a kormány helyett a kiegészítés és módosítás helyett nyújtson be minél előbb a liberális házasságjogi törvény teljes reformját magában foglaló, a keresztény házasság méltóságát és állandóságát visszaállító és a gyermeknevelés szociális feltételeit megadó törvényjavaslatot!.

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház igazságügyi és közjogi bizottsága szerdán délelőtt ülést tart.

Budapestről jelentik: (MTI) A törvényhozói összeférhetetlenség megállapításának előkészítésére kiküldött 27-es bizottság kedden délelőtt 11 órakor ülést tartott. A tárgyalást elnapolták.

Elismerte a magyar kormány a nankingi kormányt

Budapestről jelentik: (MTI) A m. kir. kormány július 1-én hivatalosan elismerte a Wang-Csing-Wei vezetése alatt álló Nankingban székelő kínai nemzeti kormányt. Mint ismeretes, a német és az olasz kormány ugyanezen a napon ismerte el a nankingi kormányt.

Ugyancsak elismerte a nankingi

kormányt a horvát és a bolgár kormány is.

Madridból jelentik: (NTI) A spanyol kormány is elismerte a nankingi kínai nemzeti kormányt.

Berlinből jelentik a Délkeleti Hírszolgálat: Románia de jure elismerte a kínai köztársaság nemzeti kormányát.

„Kina számára nincs más út, mint hogy a tengelyhez csatlakozzék

Sanghaiből jelentik: (NTI) Abból az alkalomból, hogy a hármass egyezmény államai elismerték a nankingi kormányt, Wang-Csing-Wei rádióbeszédében kijelentette, hogy a kínai kommunisták és a gazdasági imperializmus lakóit azt hirdették, hogy Kínának Amerikára, Angliára és a Szovjetunióra kell támaszkodni. A nankingi

kormányt barátságos államok megértették a Kina és Japán közti új kapcsolatok alapelveinek eszményét. — Wang-Csing-Wei szerint Kina és Japán között kölcsönös bizalomra van szükség acélból, hogy megteremtsek az alapot Kelet-Ázsia újjáépítése számára. Kijelentette még, hogy Kina számára nincs más út, minthogy a tengelyhez csatlakozik.

Fontos lépés volt a nankingi kormány elismerése

Tokióból jelentik: (NTI) A Domei Iroda jelentése szerint a japán tájékoztatóügyi minisztérium szócsöve kijelentette, hogy a nankingi kormány elismerése súlyos csapás azokra, akik még a mai napig sem fogták fel, Kelet-

ázsia új rendjének nagyszerű nyét.

Tokióból jelentik: (NTI) A Domei iroda szerint a thaiföldi katonai hatóságok aggodalommal figyelik a brit csapatösszvonásokat.

A
Jud Süss
előadásai a Belvárosi mozgóban pontosan
3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek

A gabonatermés számbavétele

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap vasárnapi számában jelent meg a kormány rendelete az 1941. évi gabonatermés számbavételéről. A rendeletnek nagy jelentősége van. Az ellenőrzéssel a közellátás céljainak a termésköltségek felállítására álló összes gabonafelhasználás felhasználásának ellenőrzésére szolgál. 1. Minden cséplőgépnél mázsakönyvet kell vezetni. A mázsakönyvbe egy-egy mázsálás eredményét vezetik be a szákszámokkal együtt. Az eredménylapon a befejezett cséplés eredményét tartják nyilván. A cséplés-eredménylapokat három példányban állítják ki.

A községhez beérkezett eredménylapok alapján a község terménnyilvántartást vezet.

2. Az igénybevétel céljára felhasználható gabona ellenőrzése úgynevezett gabonalapokon történik. A gabonalap nyilvántartás célját szolgálja. Kétféle gabonalap van. Az egyik az ötven katasztrális holdnál nagyobb, a másik az ötven holdnál kisebb birtokok részére.

A gabonalap alapján minden gabonatulajdonost bármikor el lehet száműzteni arról, hogy mit csinált a tulajdonában levő gabonamennyiséggel.

A gabonalap segítségével nyomon lehet követni a gabonaforgalmat.

Az ellenőrzésre annál inkább szükség van, mert 1941. október 31-ig minden gabonatulajdonosnak feleslegét fel kell ajánlani vételeire az ara jogosultaknak.

Községi orvosi tanfolyamok

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 237.187—1941. XV. sz. rendelete alapján az összes érdekeltek tudomására hozom, hogy 1941. augusztus 18-án, szeptember 29-én és augusztus 10-én Budapesten a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézetben községi orvosi tanfolyamok fognak megnyitni és ezt követően községi orvosi vizsgák fognak tartatni. Felhívom tehát mindazon orvosdoktorokat, akik a fentjelzett községi orvosi vizsgára és az ezt megelőző tanfolyamra jelentkezni kívánnak, hogy kelően felszerelt és felülbéllyegezett kérvényeiket dr. Johan Béla államtitkárnak a Községi Orvosi Vizsgabizottság elnökehez címezve, a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet igazgatójának, Budapest, IX. ker. Gyáli-ut 4. sz. folyó évi július 8-ik napjáig feltétlenül küldjék be, mert a későbbi jelentkezéseket figyelembe venni nem fogják. A felvétel iránti kérvény kiállítás módjára és a felszerelésére vonatkozó mindennemű felvilágosítást Városháza II. em. 24. sz. hivatali helyiségben lehet megkapni.

Nagyvárad, 1941. június 26-án.

Dr. Varga László sk. közig. tanácsnok.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel
megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2.—

Belvárosi

Korona

Apolló

Egy nappal meghosszabbítva

JUD SÜSS

Csütörtökön utoljára

Az előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 óra. Kedvezményes jegyek csak a 3 órás előadásokra érvényesek.

Az ejtőernyők hősei

Küzdelmes út a legrástól a győzelemig. A német bátorság megtör minden ellenállást

A német ejtőernyős vadászok egyik tisztjének elbeszéléséből, aki az elsők között ugrott le Kréta fölött és aki közvetlenül a harcok befejezése előtt sebesült meg, ragadtuk ki az alábbiakat. Időszerű most ezzel foglalkozni, amikor a kelet hadszíntéren az ejtőernyősök ismét nagy szerephez jutottak.

A „Magyar Lapok” berlini tudósítójától. (M. N.) Alig dereng még, amikor május 20-án, kora hajnalban egy görögországi repülőtérről elindulunk. Egyik kötelék a másik után vesz irányt Krétának. Mindannyian tisztában vagyunk vele, milyen nehéz vagy talán a lehető legnehezebb feladattal előt állunk, amelyet ejtőernyős csapatok egyáltalán kaphatnak.

Tudjuk, hogy kemény ellenséggel fogunk szembekerülni, amelynek elég ideje volt rá, hogy védelmi vonalait jól kiépítse

és amely elszántan készül, hogy megvívja velünk a döntő küzdelmet! Az út Krétáig elég hosszú, így a feszültség is elég sokáig tart. Az első és legfontosabb kérdés, amelyre egyelőre nincs válasz, hogy fog a leereszkedés végbemenni?

A reggeli napfény első sugaraiban végre megpillantjuk magunk előtt Krétát. A festői táj régi ismerősöm. Nem első ízben repülök el Kréta felett. De fényképről és térképről azok is jól ismerik a szigetet, akik még sohasem jártak itt.

Egyetlen olyan ejtőernyős vadászunk nincs, aki látatlanul is ne ismerné Krétának minden kis dombját, utat vagy bokrot.

Mindenkinek a fejében a térkép és a felderítők által a legaprólékosabban felvett képek.

LEUGRUNKI

Kenea, Kréta szigetének fővárosa előtt húzódó széles völgy felett ugrynunk ki. Jobbról-balról tőlünk száz és száz bajtársunk ugrik velünk együtt Akámerre nézek, csak úgy nyüzsögnek a levegőben a nagy, fehér gombák.

Az angolok heves tüzet zúdítanak ránk. A léghárító ágyuk recsegő dörreéseibe élesen visít bele a gépfegyverek őrzítő kattogása.

Valóságos tüztengerben lebegünk. Mielőtt még földet érnének, felettünk már újabb ernyők nyílnak szét. Végre, szilárd talajt érzek lábam alatt. Egymásután érnek földet körülöttem a többiek is.

Első pillanatban csodálkozom, hogy sikerült épen átvergődnünk ezen a poklon. Az ellenség azonban nem igen hagy időt a csodálkozásra. A végtelennek látszó feszültséget csodálatos nyugalom váltja fel. Egy pillanatig kétlem, hogy itt életrehalálra megy. Mintha csak békés gyakorlatról lenne szó, olyan nyugodtan és olyan rendben folvik min-

den. Pedig az angolok mindent elkövetnek, hogy megzavarjanak bennünket. Jóformán minden oldalról lönek és a golyók kellemetlenül füttyülnek körülöttünk. Az ellenség pompásan kihasználja védelmi lehetőségeit. A körülöttünk húzódó magaslatokon elszórt sziklafészkekből ontja ránk a tüzet.

HARCOLNI KELL MINDEN LÉPÉSÉRT

Első feladatunk, hogy tőlünk alig néhány száz méternyire húzódó országot elérjük s annak árkából, ahol viszonylagos fedezet mellett fejlődhetünk föl, előre törjünk.

Országuton környékbeli parasztok menekülnek nagy igyekezettel. Ijedelmük és meglepetésük valóban érthető. Ilyesmit még nem

láttak. Most aztán akarva nem akarva tanúi lesznek az első harcoknak.

Kézze-lábbal hadonászva igyekeznek megértetni velünk, hogy a lehető legbarátságosabb érzéssel viseltetnek irányunkban és hogy ezt még hihetőbbé tegyék

szinte parancsszóra valamennyien magasba lendítik jobb karjukat.

Ugylátszik hallottak valamit a német köszöntésről és mint praktikus emberek, máris hasznát akarják venni. Hogy milyen kevés okunk volt ebben az alattomos népségben megbizni, azt csak később láttuk, amikor asszony, férfi egyaránt fegyveresen állott velünk szemben és amikor nap-nap mellett tapasztalni kellett, hogyan segítik minden elképzelhető módon az angolokat. Egyelőre megelégedtünk azzal, hogy összeterelve őket, az út mögött húzódó olajfaligethen biztonságba helyeztük az egész társaságot.

Megindul a támadás

Percek alatt megindul a támadás. Tőlünk jobbra és balra lévő csoportok is előnyomulóban vannak már. Heves csatazajt hallani minden oldalról: lépésről lépésre dolgozzuk magunkat előre.

Befutnak az első küldöncök. Az egész vonalon sikerült megteremteni az összeköttetést. Működésbe lépnek a rádiók is.

Az ő feladatuk sem könnyű. De pompásan megoldották. Alig értünk földet, már rádióösszeköttetésben voltunk valamennyi csoporttal, úgy-hogy egy pillanatig sem maradtunk tájékozatlanok a helyzetet illetőleg. Minden oldalról hozzák a foglyokat, az első krétai foglyokat. Egyelőre túlnyomó részben görögöket.

Az éghajlat a védősereg előnyeit szolgálja. A nap valósággal tüzel és a hőség szinte elviselhetetlen. Min-

den mozdulat a szó szoros értelmében megerőltetést jelent számunkra és örült fáradtságot vált ki. Kimondhatatlan álmoság vesz rajtam erőt. Alig tudom szememet nyitva tartani. Körülöttem a bajtársak is panaszkodnak. Mintha lábuk és szempillájuk ólomból lenne. Mindenek ellenére sikerül jobb szárnyunkat Kanea irányában szépen előre vinni. Az egész vonalat végig erősen tartjuk. Minden méterért keményen küzdeni kell. De mire bealkonyul, a magaslatok egy kivételével mind birtokunkban vannak. Ez az egy a legmagasabb, tőlünk kissé északra, ugylátszik kemény dió lesz. Az angolok itt alaposan befészkeltek magukat és nagyvonalú erők a védelmi berendezései, melyek a magaslat lejtőin, egyik oldalon a kis Galatas községre, a másik oldalon pedig Kaneára támaszkodva futnak végig.

Első éjszaka Kréta szigetén

Váltakozó szerencsével napokig folyt a küzdelem ezekért a magaslatokért. Minden bokorban ott lapultak és minden fatetején ott ültek a nagyszerűen célzó angol lövészek. Szakadékokkal teli sziklás vidék, ahol még a természet is a védőket segítette. Hiába gyurták stukáink megrombolóink éjjel-nappal az ellenséges állásokat, — bár nagymértékben segítették előnyomulásunkat, — az angolokat megtörni és állásaikból kikaparni nem tudták.

Ehhez már az ejtőernyős vadászok minden elsőprő rohama kellett.

Leszál az éjszaka, az első krétai éjszaka anélkül, hogy a helyzet lényegesen tisztult volna és hogy csak valamilyen irányban is ki tudtuk volna a döntést erőszakolni.

A reggeli nap első sugarával együtt megjönnek bombázóink is. A Kanea fölött húzódó magaslatot valósággal elárasztják bombáikkal. A Suda-öböl felől is bombarobbanások tompa zúgását hozza felénk a szél. Repülőink a sziget fölötti legítér feltétlen urai.

Egész napon át folyik a harc. Lassan tért nyeriünk az egész vonalon. Az angolok átkaroló kísérletét idejekorán felismerjük és megfűszerejük.

Ujzelandiak szöknek át hozzánk, panaszkodnak, hogy az elvágott angol erőknél komoly élelmezési zavarok mutatkoznak. A legnagyobb baj, hogy nincsen vizük. Sok polgári egyént fogunk el, akik mind a hegyekbe igyekeznek. Élelmet és löszert próbálnak a hegyekben rekedt angolokhoz juttatni.

MEGINDUL AZ UTANPÓTLÁS LÉGIUTON

Erős járőröket küldünk ki minden irányba. Mindannyian komoly elleneségek erőbe ütköznek. Ezek értékes tapasztalatokkal és főleg sok fogolylyal térnek vissza.

Stukáink és rombolóink szünni nem akaró támadásai érezhető megkönnyebbülést hoznak számunkra. Az ellenséges nyomás állandóan gyengül. Most már bizonyos, hogy állásainkat az erősítések beérkezéséig tartani fogjuk.

Az utánpótlás első pillanattól fogva kifogástalanul működik, pedig egyelőre kizárólag a légiúton történő ellátásra vagyunk utalva. Lőszerünk több, mint amennyi kell. Élelmiszerünk is van bőven, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy az ellenség is hagyott itt egyet-mást számunkra. Dohánykészletünk az egyetlen, ami némi gondot okoz.

A rádióösszeköttetés pompásan működik. Tudunk mindenről, ami a szigeten történik. Tudjuk, hogy a malemei repülőter délben már a mieink kezében van és hogy erős hegyvidékes osztagok szállottak ott le. Harmadnapra már a vadászokkal is sikerül az összeköttetést megteremteni.

HALLGATJUK A RÁDIÓT

És május 24-én késő délutáni órákban, mikor rádiókon a véderőfőparancsnokság rendkívüli jelentését hallgatjuk, mely tudomásul adta, hogy ejtőernyősök leszállottak Krétán, már túl voltunk a feladat nehezen és a sziget nyugati részét biztosan tartottuk. A sziget keleti részének és Kaneának elfoglalása, valamint a Suda-öböl már csak idő kérdése volt.

Elsőször történt meg most ebben a háborúban, hogy az angolok komolyan felvették a harcot. Itt nem jól szervezett visszavonulás volt a céljuk, mint Norvégiában, Flandriában vagy Görögországban. Itt mindenáron tartani akarták magukat.

ÉS A LEGENDA VÉGE...

A német katona ezzel megállotta az erőpróbát. Kréta elfoglalása Anglia számára nem csupán ennek a rendkívüli fontosságú földközi-tengeri támaszpontnak az elvesztését, hanem szomorú ébredést is jelent egyúttal abból a szép álomból, hogy az angol katona a szárazföldön is fölényben van a némettel szemben. És a legenda, melyben a legtöbb angol még eddig hitt, eloszlott Krétán, mint a buborék...

(Dr. Sz. L.)

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

A miniszterelnök politikai tájékoztatót adott a MÉP értekezletén. Budapestről jelentik: (MOT) A MÉP kedden délelőtt fél tíz óra körül a képviselőház miniszterelnöki tanácstermében Lukács Béla elnöklésével értekezletet tartott. A kormány tagjai is megjelentek és Bárdossy László miniszterelnök tájékoztatót adott a politikai helyzetről.

Dietrich Jagow — Németország budapesti új követe. Berlinből jelentik: (NTI) A Führer Ribbentrop külügyminiszter előterjesztésére, Dietrich Jagow csoportvezetőt, budapesti követté nevezte ki. Erdmannsdorf eddigi budapesti követet, a külügyi hivatalba rendelték.

ERRE A HÉTRE VÁRHATÓ AZ ÚJ HORVÁT MINISZTERELNÖK KINEVEZÉSE. Zágrábról jelenti a MTI: Kedden kiegészítették a horvát kormányt. Ezen a héten lesz az új miniszterelnök kinevezése.

Elmarad a Csarnok közgyűlése. (A Kereskedelmi Csarnok közleménye) Közgyűlésünk meghirdetése után kiadott gyűlési ülalmi rendelethez való tekintettel tisztelettel értesítjük tagjainkat, hogy a folyó hó 3-ra kitűzött közgyűlésünket nem tartjuk meg. A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok miniszteri biztosának megbízásából: dr. Kalas László főtitkár.

**A Korona filmszínházban szerdán és csütörtökön az előadások 1/4, 1/6, 1/8, 1/10 órák kez-
dődnék.**

KIRÁNDULÁS DERRECENBE. A M. T. E. Bihar Egylet folyó hó 6-án, vasárnap autós kirándulást rendez Debrecenbe. Programba kerül a híres debreceni Nagyerdő és a melegvízű uszoda. Tekintettel a nagy érdeklődésre, jelentkezzen még ma az idegenforgalmi Hivatalban (Rákóczi-ut 11. szám)

ÓRIÁSI JÉGVIHAR SZÓFIÁBAN. Szófiából jelentik: (NTI) Szófiában heves vihar pusztított tegnap. Tojás nagyságu jégdarabok estek, melyek beverték az ablakokat. A szélvihar lesodorta a megrongált háztetőket.

Öt új tagot választott be a Kemény Zsigmond Társaság. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) Az itt működő nagymultú Kemény Zsigmond irodalmi társaság öt új tag beválasztását határozta el.

Marosvásárhely kétszáz gyermeket ingyen nyaraltat. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) A város népjóléti osztálya kétszáz gyermek díjmentes nyaraltatását határozta el.

Minisztertanácsot tartott a kormány. Budapestről jelentik: (MTI) A kormány tagjai kedden délután a miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze, amelyen folyó kormányzati ügyeket tárgyaltak. A minisztertanács az éjszakai órákban ért véget.

Intézkedés a kisigénylők takarmányellátásáról. Budapestről jelentik: (MTI) A közlemezési hivatal közli, hogy az a takarmánymennyiség, amelyet a Futura bizománysainál tárolnak és az ötven mázsát nem haladja meg, a kormánybiztosok, illetve a községi előjárók rendelkezésére bocsátatik, hogy azokból a helybeli kisigénylők szükségletét ki lehessen elégíteni. A kormánybiztosok, főispánok felhatalmazást kaptak, hogy mindazokat a takarmánykészleteket, amelyeket a Futura nem vásárolt meg, megvásárolják és a helyi közellátás céljaira felhasználják.

A „Fehérvíz” bajtársi Egyesület felhívása. Felkérem az összes már leigazoltakat és mindazokat, akik időközben felvételre jelentkeztek, hogy f. hó 7-én azaz hétfőn este 7 órakor az Egyesület hivatalos helyiségében annál is inkább megjelenni sziveskedjenek, mert ez alkalommal az Egyesület helyi csoportjának döntenie kell az alakuló közgyűlés határnapjának végleges megállapításáról. A közgyűlésen a központi vezetőség is képviseltetni fogja magát és akkor lesz az ünnepélyes tagavatás is. Ezen a közgyűlésen természetesen csak a fényképes tagági igazolvánnyal rendelkező bajtársak vehetnek részt és csak ezek bírnak szavazati joggal. Ismételten felkérem tehát mindazon bajtársakat, akik még eddig nem váltották ki tagsági könyveiket, hogy azokat sürgősen átvenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1941. július 1-án. Lestyán Ödön elnök.

Újra közlekednek a magyar-német légi járatok. A MTI iroda jelenti: A Magyar Légiforgalmi Rt. közli, hogy a magyar-német légi járatok a Budapest—Bécs—Boroszló—Berlin és Budapest—Kassa—Ungvár légivonal kivételével július 2-ától újra közlekednek.

MEGSZÜNTETTE A KORMÁNY A KUKORICA LISZTNEK KENYÉRLISZTHEZ VALÓ HOZZAMÉRÉSET. Budapestről jelentik: (MTI) A kormányrendeletet adott ki, amellyel megszünteti a kenyérliszthez, tengeri liszt hozzá mérésének kötelezettségét.

Megnyílt Budapest Fürdőváros kiállítására Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) Budapest Fürdőváros kiállítását kedden délelőtt nyitották meg, a Kereskedelmi és Iparkamara termében.

SZIBÉRIÁBA TELEPITIK AZ UKRAJNAI IPARTELEPEKET. Ankarából jelentik: Moszkvából Ankarába érkezett hírek szerint az ukrain ipar-telepek átköltöztetése Szibériába gyors iramban folyik.

**A Korona filmszínházban szerdán és csütörtökön az előadások 1/4, 1/6, 1/8, 1/10 órák kez-
dődnék.**

87.998 köbméter fát jelentettek be Bihar megyében. Nagyvárad Sajtó tud. A vármegye kisgyűlésén Jász Károly főerdőmérnök, az erdőhivatal ideiglenes vezetője ismertette a vármegyei fakérdés helyzetét. A fakészletek bejelentési kötelezettségének a megye közönsége eleget tett, 87.998 köbméter fát jelentettek be a miniszteriumnak. Ebből mintegy 30 százalékot utaltak ki eddig Bihar megye részére. A jelentéshez dr. Miskolczi Pál szolt hozzá és hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a vármegye közönsége is legyen segítségére a megye vezetőségének a faszükségletek biztosításában. — Javaslatára a bizottság saját hatáskörében felirattal fordul a földművelésügyi miniszterhez és kéri a szükséges kiutalást.

Statárium az egész ország területén!

A hivatalos lap keddi száma két kormányrendeletet közöl a bíraskodással kapcsolatban.

Az egyik, a háború idejére szóló különös büntetőjogi rendelkezések alkalmazásával kapcsolatos. Ez a 4850/1941. M. E. számú rendelet megállapítja, hogy a háború idejére szóló anyagi büntetőjogi rendelkezéseket a honvéd büntetőbíráskodásban akkor kell alkalmazni:

1. ha a mozgósítást közhírré tették, annak első napján;
2. ha az ország hadbalépése tekintetében hivatalos nyilatkozat jelent meg;
3. ha részleges mozgósítást nem tettek közhírré, akkor a mozgósított seregtestekhez tartozó köteleknek első napjától kezdődőleg.

Polgári személyek is honvéd büntetőbíráskodás alá tartoznak, ha e rendelet paragrafusaival ellentétben tiltott csapatgyűjtés, katonai büntet-
re való rábírás, vagy részesség, hűtlenség, ígygyveres erő elleni büntett vagy hadi fogoly szöktesítéshez nyújtott segítség a vád.

Megállapítja a rendelet, hogy az ország 1941 június 26-án hadbalépett, tehát ettől az időponttól kezdve cl-

kalmazni kell a háború idejére szóló különleges rendelkezéseket.

A második kormányrendelet, amely 4870/1941. M. E. szám alatt jelent meg, kiterjeszti a rögtönbíráskodást úgy a polgári, mint a honvéd büntetőbíráskodás körében az ország egész területére.

Az eddigi statáriális eljárás alá vont cselekményeken felül közegészség elleni büntetnie, gyújtogatás, vízáradás okozásának, vasutak, távírdák, hajók, légi járművek, villanytelepek megrongálására; robbanoszer előállításával, tartásával és használatával elkövetett bűncselekményekre.

A honvéd büntetőbíráskodás hatáskörében a rögtönítélő bíraskodást szintén kiterjesztették. Ezzel kapcsolatban a már kibocsátott rendeletekben kiszabott büntetéseket egybeoglalták s a rendelet újra felsorolja mindazokat a bűncselekményeket, amelyekre a statárium kiterjed.

**A Korona filmszínházban szerdán és csütörtökön az előadások 1/4, 1/6, 1/8, 1/10 órák kez-
dődnék.**

Részletes jelentések hangzottak el a megyei közigazgatási bizottság havi ülésén

200 ezer pengőt engedélyezett a kormány az árviz-
károsultak számára

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye Közigazgatási Bizottsága szerdán délelőtt 10 órakor tartotta rendes havi ülését dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklése alatt. Napirend előtt dr. Oswald János főjegyző ismertette a bizottsághoz intézett bucsuejelét.

A június hónap eseményeiről szóló alispáni jelentés szerint a Nép- és Csatlóvédelmi Alap építkezéseire az anyagbeszerzés és leszállítás folyamatban van.

**Az árvizsújtotta lakosság megsegítésére 200 ezer pengőt engedélyez-
zett a kormány.**

Az ár- és belviz károkkal kapcsolatban a műszaki és szociális adatok felvétele megkezdődött.

**TÜRELEMMESELTE A LAKOS-
SÁG A KÖZELELMÉZÉSI NEHÉZSÉ-
GEKET**

Megemlékezett az alispáni jelentés arról, hogy a július hó folyamán közlemezési téren felmerült nehézségeket a vármegye közönsége példás felelősséggel és bizakodó türelemmel viselte el. A vármegye részére kiutalt

**90 vagon liszt egy része megérkezett, remény van arra, hogy az új
terméssel a vármegye közlemezési helyzete lényegesen megjavul.**

Az aratás ideje bár késett, de rövidesen megkezdődhet.

Végül bejelentette az alispán, hogy a

belügyminiszter az üresedésben lévő jegyzői állásokat betöltötte, a volt trianoni vármegye területéről 3—3 napra jegyzőket rendelt ki, hogy az új jegyzőknek a szükséges tanácsokat és utmutatásokat megadják.

JAVULT A KÖZEGÉSZSÉGÜGY

A tisztifőorvos jelentése szerint a vármegye közegészségügyi állapota javult június hónapban. A fertőző betegségek száma lényegesen csökkent, a váltólázias megbetegedések száma ellenben emelkedett. A természetes szaporulat 283, a májusi 179-el szemben. Ez 10.09 százalékknak felel meg, mélyen alatta van az országos átlagnak.

Zöldkeresztes tanácsadás 4500 esetben volt, 8124 gyerek részesült cukor, 7875 pedig tej segélyben.

**ADÓENGEDMÉNYEK AZ ÁRVIZ-
KÁROSULTAKNAK**

A pénzügyigazgató az adózásról tett jelentést, majd bejelentette, hogy a kormány messzemenő adókedvezményekkel siet az árvizsújtotta lakosság segítségére.

**Azoknak az adóját, akik az elmúlt évben is kárt szenvedtek, teljesen
törlik, az idei károsultakét pedig
részben engedik el.**

A kir. ügyész jelentése szerint a fogháznak júniusban 160 férfi és 21 nő tartóztatottja volt.

Az Államépítészeti Hivatal vezetője az utépítésekről számolt be, majd a gazdasági felügyelő s a törvényhatósági állatorvos ismertette jelentését.

A riasztóügyeletesi szolgálat fegyelmet és komolyságot követel

Az ország és saját javaink érdekében nem szabad visszariadni az áldozatoktól

Igen sok panasz érkezik a Légoltalmi Lígához a riasztó ügyeletesi szolgálat tartása körül. Vannak ugyanis túlbuzgó házparancsnokok, akik 3-4 óras éjszakai szolgálatra is beosztják az embereket, főleg férfiakat és hogy az illető jól beletanuljon, talán nem is mindenkit osztanak be, hanem egyeseket egymásután több éjszakára. Ez igen helytelen dolog, mert ilyen körülmények között csak elősegítjük a nyugtalanságot, idegességet, még mielőtt arra egyáltalán ok lenne.

Vannak viszont olyan panaszok is, hogy a riasztó ügyeletesi szolgálatot nem akarják vállalni egyáltalán. Egyik azért, mert ő férfi és hivatalba jár napközben, másik azért, mert ő nő és csak nem virraszthat éjszaka, a harmadiknak gyermeke van, a negyediknek súlyos műtéte volt évekkal ezelőtt stb. stb.

Ezekre a panaszokra szeretnénk válaszolni mindenkinek és megérett, hogy hogyan kell helyesen beosztani, illetve ellátni ezt a szolgálatot.

postaszolgálatból jön haza. Ilyen egynek, ha lehet, hagyjuk is ki, vagy ha már okvetlen szükséges, rövidebb időre osszuk be, a neki legalkalmasabb időben. Tehát igenis hallgassa meg a parancsnok a lakók kívánságait is, ami viszont nem jelenti azt, hogy a lakók követelődik lépjenek fel és ok határozzák meg az időpontot, amikor hajlandók riasztó szolgálatot tartani.

A parancsnok is tartson szolgálatot és ha már mindenki, aki számításhoz jöhet, sorra került, csak akkor kezdjük újból előlről a beosztást. Mindezt könnyen meg lehet csinálni mindenki megelégedésére, ha úgy a parancsnokot, mint a lakókat a legjobb indulat vezeti. Tehát akkor se osszon be a parancsnok senkit éjszaka négyórás szolgálatra, ha éppen haragos a az illető. A légitámadás borzalmi között a lakók teljesen egymásra vannak utalva, egymáson kell segíteni, ma az egyiknek, holnap a másiknak, tehát félre kell tenni haragot, gyűlöletet, osztálykülönbséget és a haza-, család- és felebaráti szeretet nevében kell kötelességeinket eleget tenni.

A riasztó ügyeletesi beosztást el lehet több napra előre készíteni és miután az érdekeltek aláírták a kapu alá kell kifüggeszteni, hogy mindenki láthassa

Erélyesség és igazságosság vezesse az ügyeletest

Ezek nélkül biztos, hogy nem érünk el eredményt. Ha mar attól is megijedünk és idegesek leszünk, hogy éjszaka pld. 2-4-ig fenn kell maradni és figyelni, akkor mit fogunk csinálni, ha esetleg — Isten őrizzen — bekövetkezik egy komoly légitámadás? Hogyan fogjuk akkor megőrizni nyugalmunkat és bátorságunkat, ha már most kihoz a sodrunkból az, hogy a saját és embertársaink érdekében 2-3 naponként 2 órát virrasztani kell? Vegyük tehát komolyan ezt a dolgot és tegyük meg a kötelességünket szívesen, ne zúgolódva, mert úgy sokkal nehezebben megy. Mindenki köteles a hazájáért áldozatokat hozni, annál is inkább, mert ezek a kis áldozatok a saját és családjuk önvédelmét is szolgálják.

A legfontosabb az, hogy a parancsnok is komolyan, erélyesen és főleg igazságosan, vagyis jóindulattal lássa el a rábízott feladatokat, ha még parancsnok nincsen kijelölve, akkor a háztulajdonos, vagy a lakók közül valaki önként vállalja a parancsnokságot és hozza azt a többiek tudomására.

Kis házaknál, ahol egy-két személy lakik csak, több házat kell összevonni addig is, amíg ezeknek a hivatalos kijelölése meg nem történik.

A ház, házcsoport parancsnoka első feladata, hogy a házban, vagy házcsoportban lakó személyekről 14-70 éves korig nyilvántartást vezessen. Ebbe beírja, ki mikor tartózkodik otthon és esetleg azt, hogy ki milyen oknál fogva mentes a személyes légvédelmi szolgálat alól, amely szolgálat kevés kivétellel mindenkiire vonatkozik 14 éves kortól 70 éves korig. Azt, hogy kik a mentesek, meg lehet tudni arról a plakátról, amelyet a fent említett nyilvántartási lappal együtt a Légoltalmi Lígánál (Rákóczi-út 13, I. em.) lehet beszerezni és amely plakátokat kötelező is beszerezni a legrövidebb időn belül. A mentességnél figyelemmel kell lenni arra is, hogy bár a katonaköteles egyének mentesek a légvédelmi szolgálat alól, addig, ameddig itthon vannak, szintén kötelesek részt venni a légoltalmi munkálatokban, ezt elsősorban tőlük, mint katonáktól igenis elvárhatjuk. Ugyancsak vállalkozhat az a többgyermekes anya is a riasztó szolgálat tartására, aki bár mentes a személyes légvédelmi szolgálat alól, de van benne annyi jóindulat, hogy segítségére akar lenni a házban, házcsoportban lakóknak, hiszen azok is virrasztanak az ő családja felett is.

A beosztás elkészítése.

Ha a ház, házcsoport légoltalmi őrség parancsnoka összeállította, hogy kik a személyes légvédelmi szolgálatra kötelezettek és kikre lehet még számítani, akkor elkészíti a beosztást. Nappali figyelésre 3-4 órát is vehetünk. Ezalatt az idő alatt az otthon tartózkodó nőket alkalmas beosztani, akik még a háztartási munkájukat is végezhetik, feltéve, ha állandóan éberen figyelnek arra, hogy a szirénák hangja nem szólal-e meg. Azok, akik hivatalba járnak, csak akkor jöhetnek számításba, mikor otthon vannak. De nem közvetlen azután, mikor haza mentek. Vezesse a parancsnokot mindig a legjobb indulat és igyekezzen mindenkit akkorra beosztani, amikor az az illetőnek a legalkalmasabb és a

legkisebb fáradságot okozza. Férfiakat tehát délutánra, éjszakára osszunk be, amikor otthon tartózkodnak, ez azonban nem jelenti azt, hogy nőket nem lehet éjszakára beosztani. Az, aki napközben hivatalba, munkába jár, nem érvelhet azzal, hogy ő neki éjszaka aludni kell. Két órát kibír mindenki kivétel nélkül. Itt nincsenek és nem lehetnek társadalmi különbségek, csak annyiban, hogy az magasabb rangúnak, állásúnak, jó példával kell előjárni és megmutatni a többieknek, hogy mi a kötelességérzet.

Vannak méltánylást kívánó esetek, mikor valaki hosszú vasúti, vagy

Hol tartózkodik a riasztóügyeletes?

Nem okvetlen szükséges, hogy a kijelölt riasztóügyeletes az udvaron, folyosón, gangon, kapu alatt tartózkodjon, hanem benn is maradhat a lakásába, valami csendes foglalkozást is csinálhat (kézimunka pld.), azonban úgy, hogy a szirénák hangját okvetlen meghallja. Tehát célszerű az ablakot megnyitni, de mindenképpen csendben lenni, tehát nem hallgathat rádiót az illető és nem végezhet olyan foglalkozást, amely a figyelmét teljesen más irányba tereli. Nem alkalmas tehát nagy társaságban kártya, vagy éneklés közben figyelő szolgálatot tartani. Fontos dolog az, hogy a riasztó eszköz kéznél legyen. Ha a szolgálat

lejárt, akkor megfogjuk a riasztóeszközt és cdavisszük annak, aki utánunk következik. Így meg lesz az ellenőrzés is oldva és be leszünk biztosítva az ellen, hogy a riasztóügyeletesünk figyelés közben el ne aludjon. Ne feledjük el, hogy a figyelőszolgálatos felelős a ház, házcsoportban lakók élet- és vagyonbiztonságáért, mert ha kellő időben riasztva van a ház, házcsoport, akkor adva van a védekezési lehetőség, míg ha alvas közben éri a ház, házcsoportot, vagy környékét a veszedelem, nem tud a védekezésre senki előkészülni, hiába van meg esetleg a szükségórhely és más egyéb felszerelések.

Egy vasdarab is jó riasztókészülék

amit kalapáccsal megkogatva megfelelő hangot tudunk kelteni, amely a ház minden zugába, illetve a házcsoport minden egyes házába jól elhallatszik. Alkalmasság jelenleg szükségmegoldásban egy vas faszék, egy mozsár, ezeknek a hangját azonban most nem szabad próbálgatni.

Előfordul olyan eset is, amikor a házhoz, házcsoporthoz közel van a hatóság villanyos sziréna, amely a házba igen jól elhallatszik. Ilyenkor örülnek a ház, házcsoport lakói, hogy nekik nem kell riasztószolgálatot tartani. Sajnos ezeknek is tudomásra kell, hogy hozzuk, hogy dacára a közeli szirénának a riasztó ügyeletesi szolgálatot tartani és riasztó eszközt beszerezni. Ugyanis a szirénák elromolhatnak, üzemzavar állhat elő, tehát itt is kell a házi riasztószolgálat.

Házcsoportban jó ha minden házban van riasztó eszköz, de a szolgálatot a házcsoport lakói közösen tartják. Ha feltehető, hogy a házcsoport minden egyes házához nem hallatszik el a

riasztó eszköz hangja, akkor egyszerre két helyen is lehet tartani riasztószolgálatot. A házparancsnoknak mindig az adott helyzethez alkalmazkodva kell beosztani és megszervezni a riasztóügyeletesi szolgálatot és általában az egész önvédelemnek a megszervezését a helyi adottságokhoz kell alkalmazni.

Légoltalmi Līga nagyváradai csoportja.

Felhívás a mentőtanfolyamra való jelentkezésre

A Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete (Országos Mentők) rövidesen átveszik a nagyváradai és biharvármegyei mentői és betegszállítási szolgálatot.

Dr Hunyadi Balázs főorvos folyó év július hó 4 5 és 6-án Nagyváradon tartózkodik és ez alkalommal a mentőállomás személyzetén kívül egyes alakulatok és csoportok részére mentőtanfolyamot tart.

Felhívom azokat, akik mentői, illetve első segélynyújtási tanfolyamot kívánnak végezni, hogy előjegyzésük vegett folyó évi 2-án és 3-án délután a túzóltóaktanyában jelentkezzenek A tanfolyam díjmentes és annak elvégzése főként gyárak, ipartelepek stb. személyzetének érdekében áll.

Rehák Tamás
túzóltóparancsnok.

Légoltalmi előadások Nagyváradon

A Légoltalmi Līga Nagyváradai Csoportja a nagyközönség kioktatása és felvilágosítása érdekében folyó hó 3, 4 és 5-én délután 6 óras kezdettel általános felvilágosító és tájékoztató előadásokat rendez a Baros Gábor kereskedelmi iskolában Hitler Adolf u. 20. szám alatt, melyre az érdeklődőket mentől nagyobb számban elvárjuk. — Együttal közöljük, hogy 7, 8 és 9-én ugyanabban az időben és helyen első segélynyújtási rövid tanfolyamokat tartunk. Légoltalmi Līga nagyváradai csoportja.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Ültözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet, Bómer tér 1, udvarban Magas árakat fizetek használt ruhákért. 702

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek, órák, ókszeret javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi út 19.

Fehér leányszoba 3 szárnyas tükörrel és 1 darab zománcos chimatt székálya eladó. Cim: Urban, Pável-u. 23. 751

Perzsaláb bundát kézalatt jó állapotban veszek. Ajánlatok „Középtermű” jellegre kéretnek. 745

Szilbunda, erősebb alakra, kitűnő állapotban eladó. Érdeklődők „Fekete” jellegre írjanak. 746

Hirdessen a Magyar Lapokban

Modern iroda felszerelést, írógépszállal keres. Csiha, Szilágyi Dezső-u. 9. I. e. 7. 747

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Különféle

Figyelem! Idomított vadász görényekkel patkányirtást vállalom 6 hónapi jótállással, állataim behatolnak a patkány odúiba, elpusztítják és elűzik, hosszú hónapokig abban a körzetben patkány nem tartózkodik. Geherán József, Eva-utca 2. Méhes-telep, Nagyvárad. 749

Állást kezes

Gyermek mellé ajánlok megbízható német nevelőt. Cim: Fried, Kálvária-u. 14. 748

Állást nyec

Keresünk összekötéssel, jó megjelenéssel rendelkező urakat, Nagyvárad, Szalonta, Margitta, Eled és környékére. Ajánlatokat: „Fővárosi biztosító” jellegre kiadoba. 750

Ügyvédi irodában gyakorioit gépirónt alkalmazok. Dr Bozsódi, Pável-utca. 740

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerekezés

Falburkoló üvegcsempék gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13